І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
„Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 236. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 21-го ГРУДНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 21, 1965 No. 236. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 20 грудня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

У ДОМІНІКАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ЗНОВУ ЗАВОРУШЕННЯ: 150 американських парашутистів завели спокій в столиці Санто Домінґо, коли між державним військом і групою військовиків, зібраних в готелі Сантьяґо де льос Кабаллерос прийшло до стрілянини, внаслідку якої було вбитих 9 державних військовиків та 11 повстанських. Між убитими бунтарями був також полк. Хуан Фернандез, колишній шеф штабу повстанців. Причиною тих нових заворушень стали поголоски про невдатний атентат на колишнього голову домініканських повстанців, полковника Кааманьо Деньо.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ВИРІШИТЬ із своїми найближчими дорадниками до кінця цього місяця, чи зголосити до Конгресу на найближчій сесії внесення на новий надзвичайний податок з уваги на війну у В'єтнамі, чи теж зречеться деяких коштовних видатків з програми „величного суспільства". Президент — твердять газети — є проти нового податку, вважаючи його за поганий тактичний крок у виборчому році, але фахівці сумніваються, чи можна буде зберегти однаково здійснювання програми „величного суспільства", як і видатки на війну, — без надзвичайних бюджетових скорочень і без нових податків.

КРАЙОВА АДМІНІСТРАЦІЯ АЕРОНАВТИКИ І КОСМІЧНИХ ДОСЛІДІВ ПЕРЕДБАЧАЄ, що в 1969 році Америка висадить на Місяці свою першу експедицію. В початкових тижнях-місяцях нового року проєктується вислання першого космічного корабля в сторону Місяця, що ним буде „Аполло". Він матиме кабіну на трьох астронавтів і важитиме 30.000 фунтів. Керівники американських космічних дослідів ставляться дуже оптимістично до здійснення плянів вислання експедиції на Місяць, ствердивши, що надзвичайний успіх „Джеміні-7" доказав змогу астронавтів переводити космічні виправи на два і більше тижнів.

У НЮ ЙОРКУ КОЛО 1.000 АМЕРИКАНСЬКИХ ЖИДІВ, ЗДЕБІЛЬША УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДЕНТІВ, ПЕРЕВЕЛИ протисовєтську демонстрацію, вимагаючи припинення переслідування жидів в СССР. Вони несли низку відповідних транспарентів і плякатів. За один бльок від будинку совєтської місії до Об'єднаних Націй зупинила демонстрантів поліція. До демонстрантів промовляли конгресмен Ліонард Фарбстейн, стейтовий сенатор Пол Буксон і кілька інших видатних нюйоркських жидівських діячів.

ЖІНКА, ЯКА ЖИВЕ НАВПРОТИ БУДИНКУ СОВЄТСЬКОЇ МІСІЇ В НЮ ЙОРКУ, ПОВІДОМИЛА ПРО ПОЖЕЖУ В СОВЄТСЬКІЙ МІСІЇ, яка приміщена при 67-ій вулиці під числом 136. Негайно під будинком місії явилися пожежники й аґенти Федерального Бюра Інвестиґації і під будинком стояли 6 пожежних машин. Але урядовець совєтської місії допустив представника пожежників до кімнати на першому поверсі і заявив йому, що палили різні документи і внаслідок цього йшов дим із будинку, який побачила жінка, що живе навпроти і зголосила про це пожежній сторожі. ФБІ веде слідство в цій справі.

У СВІТІ

БРИТАНІЯ ПРОГОЛОСИЛА ЕМБАРҐО на нафту і вироби з неї у відношенні до Родезії. Заборонено експорт нафти і виробів з неї до Родезії британськими фірмами та окремими громадянами. Завернено з дороги 20.000-тонновий танкер „Стаберг", що віз газоліну до Мозамбіку, звідкіля вона мала перейти до Родезії. ЗДА підтримали цю економічну репресію та приєднались до акції Британії — постачати газоліну Замбії літаками. До цього часу Замбія діставала газоліну через Родезію.

РАДА БЕЗПЕКИ ОН РІШИЛА ПРОДОВЖИТИ на ½ року міжнародне військо ОН на Кіпрі. Тепер є того війська 5.766 — його мають поменшувати на 740 вояків щомісячно. Водночас доручено мировому посередникові ОН в справі грецько-турецького спору за Кіпр, еквадорському дипломатові Ґальо Пляза Ляссо, відновити свої заходи.

У ФІЛІППІНСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ ЗАТВЕДЖЕНО вибір Фердинанда Маркоса на нового президента. 30 грудня ц. р. відбудеться його урочиста інавґурація, на якій віце-президент Гюберт Гомфрі репрезентуватиме президента Джансона. Філіппіни є одним із найвірніших союзників Америки.

В МОСКВІ АРЕШТУВАЛИ 41-річного поета Александра Єсеніна Вольпіна, сина революційного совєтського поета Серґея Єсеніна, який застрілився в 1925 р. Александра Єсеніна арештували, як одного з 200 російських інтелектуалів, що публічно демонстрували проти арештування письменників Александра Сінявського і Юлія Даніела за те, що вони перепачковували за кордон і там друкували під псевдонімами Абрам Терц та Ніколай Аржав протирежимові твори. Єсеніна звільнили, коли він заявив, що його задовольняє запевнення, що тих двох письменників „справедливо" судитимуть.

ЯПОНІЯ І ПІВДЕННА КОРЕЯ ОБМІНЯЛИСЬ в минулу суботу 18 грудня на парадній церемонії в Суелі і в Токіо ратифікаційними грамотами, що ліквідували понад півсторічну ворожнечу між тими країнами.

60.000 ЗАХІДНІХ БЕРЛІНЦІВ ПЕРЕСТУПИЛИ „мур ганьби" 18 грудня ц. р., першого дня нового 14-денного періоду, в якому західнім берлінцям вільно відвідувати своїх членів родини, приятелів і знайомих у Східньому Берліні. Всі відвідувачі обвантажені клунками з дарунками, — один з них ніс навіть алюмінову ванну своїм старим кревним. 2 січня 1966 знову зачиняться ворота до Східнього Берліну.

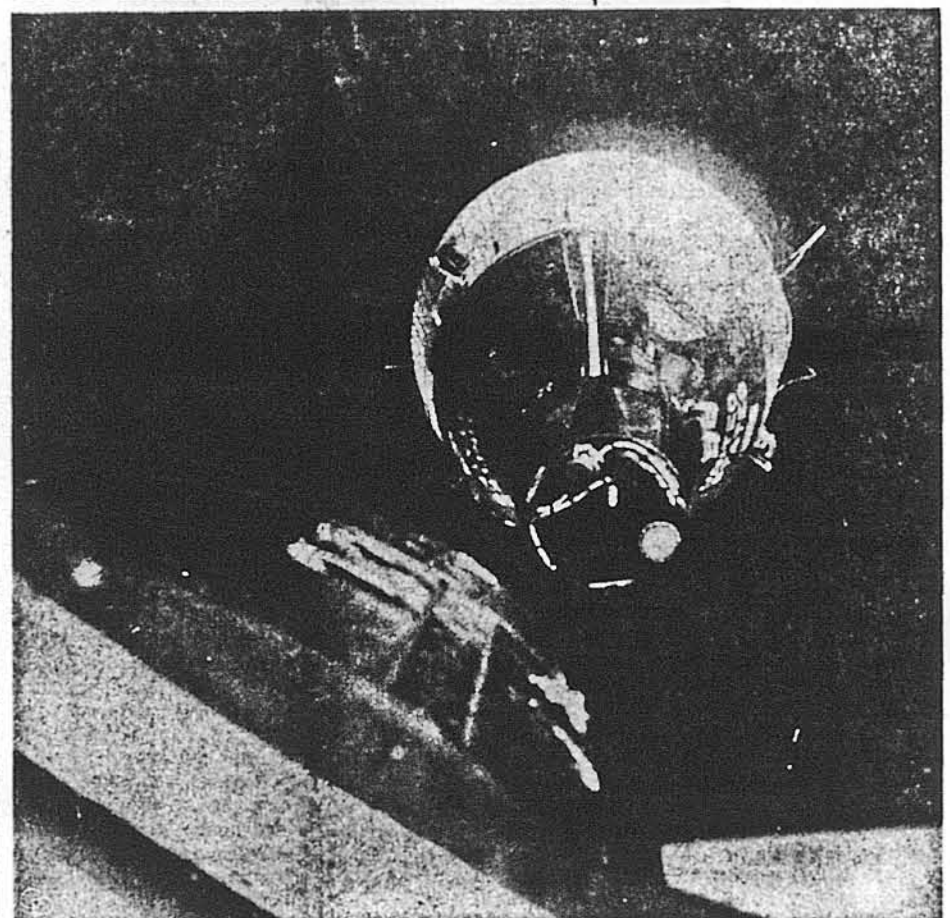
ІНДОНЕЗІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ СУБАНДРІЮ ЗАЯВИВ, що Індонезія готова переговорити справи обопільного зацікавлення з усіма країнами, що склались на державу Маляйзію, але не з Маляйзією, якої ні визнає, вважаючи її за форпост „британського імперіялізму". Все ж, західня преса не виключає, що Індонезія, може, готова перерішити свою політику, націлену на „знищення" Маляйзії.

КОМУНІСТИЧНА ПОЛЬСЬКА І СХІДНЬО-НІМЕЦЬКА ПРЕСА НАКИНУЛАСЬ на польське і західньо-німецьке католицьке духовенство, яке обмінялось листами у ввічливому і взаємно-толерантному тоні. Комуністи ворожі всім проявам замирення між західньо-німецькими та польськими окремими групами й верствами, намагаючись для своїх політичних цілей підтримувати взаємну ненависть. Західньо-німецький протестантський клир проголосив заяву, що поручає визнання східньо-німецького кордону на Одрі-Ніссі.

ПІЛОТИ ДЖЕМІНІ 7 ЗАКІНЧИЛИ З ПОВНИМ УСПІХОМ СВІЙ 14-ДЕННИЙ ЛЕТ В КОСМІЧНИХ ПРОСТОРАХ І ПРИЧАЛИЛИ НА ЗЕМЛЮ У ВИЗНАЧЕНИЙ ЧАС Й У ВИЗНАЧЕНОМУ МІСЦІ

Гюстон. — Астронавти Френк Бормен і Джеймс А. Ливелл, юн., що творили залогу космічного корабля Джеміні 7, закінчили успішно запляноаний для них 14-денний лет в космічних просторах, під час якого й відбулася їх історична зустріч із залогою Джеміні 6. Вони повернулися на землю, точно за пляном, в суботу 18 грудня о год. 9.06, „приземлившися" із своїм космічним кораблем на морі, 700 миль на південний схід від Бермудських островів і тільки 17 миль від літаконосця „Васп". За 31 мінуту обидва астронавти були вже на покладі літаконосця, перевезені туди гелікоптерами. Неголені і брудні після 14-денної подорожі і трохи втомлені, обидва вони перебули свою подорож в доброму здоров'ї і в настрої. На кораблі привітали їх урочисто представники Крайової Аґенції Аеронавтики і Астронавтики, уряду ЗДА й Армії. Зараз же після привітання вони перейшли короткий лікарський перегляд, який виявив теж добрий стан здоров'я. Своїм 14-денним летом астронавти Бормен і Ловелл побили всі дотеперішні американські і совєтські рекорди в ділянці астронавтики, зокрема восьмиденний лет Джеміні 5 в серпні цього року. Із своїм кораблем „Джеміні 7" вони зробили 206 повних кружлянь в орбіті навколо Землі, покривши 5 716 000 миль в 330 годинах.

Тріюмфальний лет Джеміні 7, як і попередня успішна зустріч його із Джеміні 6, відбилися широким відгомоном в усьому світі. У ЗДА цей новий успіх викликав широку і глибоку радість і задоволення із перемоги американських астронавтів. З усього світу надходять з цього приводу ґратуляції і побажання для американського уряду, народу і астронавтів. Наспіли також привітання із Совєтського Союзу, надіслані предсідником Президії Верховного Совєту СССР Миколою Підгорним. Пресові аґенції світу підкреслюють, що успіх Джеміні 6 і Джеміні 7 є величезним кроком у дальшому здійснюванні космічної програми, зокрема лету на Місяць.

Джеміні 7 — віч-на-віч Джеміні 6 під час лету в космічних просторах, сфотографований астронавтами Стеффордом і Ширрою із Джеміні 6 під час історичної зустрічі обох кораблів у середу 15 грудня ц. р.

Громада в Джерзі Ситі вшанувала о. декана А. Борсу в його 60-річчя

Джерзі Ситі. — Велика заля місцевого Українського Народ. Дому ще ніколи не була до тієї міри заповнена і не могла помістити минулої неділі, 19-го грудня, всіх тих громадян, що прийшли пошанувати свого пароха і опікуна, впреп. о. декана Антона Борсу з нагоди його 60-річчя. Зустріч, влаштована Батьківським Кружком збудованої о. Борсою модерної української католицької школи св. Петра і Павла та парафіяльними братствами й організаціями під проводом о. Михайла Нестора, була великою несподіванкою для Ювілята, який прийшов на цю зустріч з думкою і в переконанні, що його запросили на передріздвяну шкільну імпрезу. Мистецьку програму зустрічі, якою проводив Михайло Вархол, виконали діти парафіяльної школи під проводом своїх Сестер-Василіянок та учительок і Клюб Молоді при Народному Домі. Від імені парафіян привітав Ювілята о Зиновій Бачинський, вітали його сестрицтва і братства, від усієї Громади вітав о. декана Борсу голова місцевого Відділу УККомітету дир. Маріян Коць, від Т-ва „Рідна Школа" її голова інж. Роман Галібей, а від Народного Дому його голова Іван Берсвецький. У привітаннях наголошувано величезні досягнення Парохії і Громади завдяки невсипущій і невичерпній енергії Ювілята, який не тільки збудував для Громади величну парафіяльну школу, але своїм розумінням всіх потреб Парафії і Громади потрапив об'єднати їх в один моноліт скерувати на творчу працю. Однакове трактування всіх парафіян і громадян, приміщення суботнішньої Рідної Школи в новому будинку Парафіяльної Школи, повне зрозуміння Ювілята як для релігійних, так і для національних та громадських проблем і потреб Громади з'єднали йому найвищу пошану і любов збоку всіх громадян, а недільна зустріч з нагоди його 60-річчя давала на це найкращий доказ. У своєму короткому слові Ювілят згадав, що він вийшов з родини, в якій панувала любов і любов та згода стали провідною ідеєю його життя і праці для Бога і для народу.

Впреп. о. декан Антін Борса

Північний В'єтнам називає „простою вигадкою" мирову заяву Го Чі Мінга, оприлюднену в ЗДА

Вашинґтон. — Президент Джансон одержав від італійського міністра закордонних справ Амінторе Фанфані, який є тепер президентом Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, листа з дати 20-го листопада ц. р., в якому Фанфані інформував Президента, що 11-го листопада дві особи, відомі Фанфані, мали розмову з президентом Північного В'єтнаму Го Чі Мінгом і прем'єром Фам Ван Донґом і що ті комуністичні ватажки висловили „сильне бажання знайти — мирну розв'язку конфлікту у В'єтнамі". Названі північно - в'єтнамські комуністичні проводирі запропонували конкретно — прийняти за базу порозуміння Женевську конференцію з 1954-го року, яка поділила була колишній французький Індокитай та створила Північний і Південний В'єтнам, заборонивши встрявати туди чужим державам та передбачивши з'єднання обох частин В'єтнаму на базі вільних виборів. За твердженням названих північно - в'єтнамських проводирів — „чотири пункти", виготовлені Північним В'єтнамом вже раніше, як передумову замирення, власне є тотожніми з постановами Женевської конференції. У тих 4-ох пунктах говорилося про припинення бомблення Америкою Північного В'єтнаму, відкликання з Південного В'єтнаму усіх американських військ, з'єднання В'єтнаму і „замирення" згідно з пляном В'єтнамського Фронту Визволення, себто скомунізування тієї країни. Крім того, Го Чі Мінг і Фам Ван Донг пропонували проголошення восинного перемир'я, з тим, щоб під час його тривання Америка не збільшувала своїх збройних сил у В'єтнамі. У відповідь на таке повідомлення від Амінторе Фанфані, державний секретар Дін Раск потвердив ще раз готовість Америки переговорювати про замирення без усяких передумов, дякував італійському дипломатові за його заходи про замирення без усяких передумов та не відкидати суґестії, щодо „мирового контакту", а просив з'ясування у двох найсутніших пунктах: Америка не може — писав Раск — утотожнювати „чотирьох пунктів" Північного В'єтнаму із вислідами Женевської конференції, але й не заперечує права говорити про ті „пункти" на найближчій мировій конференції поруч із усіма іншими концепціями, — і Америка хоче ґарантій, щоб і друга, комуністична, сторона не використала перемир'я у свою користь. Амінторе Фанфані повідомив вже Раска, що він, Фанфані, зладив власний меморіял на базі Раскового листа та вже переслав його до столиці Північного В'єтнаму. Однак зараз же на другий день після проголошення цієї справи американською пресою — північно - в'єтнамський уряд заявив офіційно, що вся та мирова пропозиція комуністичних проводирів — це „пуста видумка" американських чинників. Однак, ті два розмовці в'єтнамських проводирів потвердили правдивість листа Фанфані. Тими розмовцями був приятель Амінторе Фанфані, колишній посадник Флоренції, професор Джорджіо Ля Піра, та другий італійський професор, Маріо Прімічеріо. Вони поїхали до Ганой „приватно", але — мабуть — за порозумінням з президентом Генеральної Асамблеї ОН Амінторе Фанфані. Державний Департамент тому рішив оприлюднити листування з Амінторе Фанфані, що з вини недискреції одного нюйоркського адвоката, приятеля американського амбасадора в ОН Артура Голдберґа, вістка про цю справу появилася в „Ст Луіс Пост Діспач".

Канцлер Західньої Німеччини Людвіґ Ергард прибув до Вашинґтону

Вашинґтон. — Західньо-німецький канцлер Людвіґ Ергард прилетів в. неділю 19-го грудня ц р. до Вашинґтону на дводенні наради з президентом Джансоном. Після розмов, що їх в мулому тижні Джансон перевів з пакістанським президентом Аюбом Ханом та британським прем'єром Гаролдом Вільсоном — наради з Людвіґом Ергардом не менше важливі для дальшого розвитку подій в Атлантійському Союзі (НАТО) та східньо - західніх відносин. За твердженням газет, Ергард хоче дістати запевнення від керівних американських державних мужів, що з будь-якої атомової реформи всередині НАТО Німеччина не буде виключена.

Де Ґолль обраний на президента Франції невеликою більшістю

Париж. — Французький президент Шарль де Ґолль був переобраний на президента в тісніших виборах в минулу неділю 19 грудня ц. р. більшістю 12.736.661 голосом, себто 54.7% проти 10.585.150 голосів, або 45.3% що їх дістав противник де Ґолля, Франсуа Міттеран, кандидат лівиці. Міттеран признав перемогу де Ґолля, але відмовився скласти йому з цього приводу бажання, бо вибір де Ґолля був — за заявою Міттерана — шкідливий для Франції. Де Ґолля обрано, згідно з конституцією, на дальших сім років. Хоч де Ґолль заявив, що він задумує урядувати повну каденцію, проте це річ сумнівна з уваги на його вік: він має вже тепер 75 років. Де Ґолль вів передвиборчу кампанію під гаслом — за збереження системи, введеної де Ґоллем, проти політичних партій, — а Міттеран за привернення республіканськo - демократичного устрою, що його де Ґолль — твердив Міттеран — перетворив в авторитарну систему одної людини. Розмірно невелика більшість, якою переміг де Ґолль, послаблює його німб вибранця всього франц. народу і тому зменшує шанси, що він надалі урядуватиме само авторитарно й без уваги на публічну опінію французів і закордону як це робив до цього часу.

Президент Шарль де Ґолль

Появу нової книжки Миколи Понеділка відзначено багатолюдним вечором в ЛМКлюбі в Ню Йорку

Ню Йорк. — Влаштований тут в п'ятницю 17 грудня ц.р. Видавництвом „Свобода" і Літературно-Мистецьким Клюбом літературний вечір з нагоди появи нової книжки гумористичних нарисів Миколи Понеділка „Смішні сльозини" зібрав у залях ЛМКлюбу численну — ок. 120 осіб — громаду прихильників таланту й гумору автора. Відкрив вечір коротким словом голова Клюбу Борис Ржепецький, передаючи провід Іванові Керницькому-Ікерові, який започаткував і переводив потім його програму і ділово й дотепно. Від В-ва „Свобода" запрезентував нововидану книжку і її автора ред. Б. Кравців. Слово про творчість Миколи Понеділка і його нову книжку читав ред. В. Давиденко, після чого з критичними заввагами про спрямування творчости М. Понеділка виступав ред. І. Кедрин. Вітав автора з появою книжки також голова Об'єднання письменників „Слово" Григорій Костюк. Мистецьку частину вечора виповнив спів нашої відомої співачки Ганни Шерей, яка при фортепіяновому супроводі Калини Чічки-Андрієнко відспівала п'ять пісень різних композиторів, в тому й улюблену пісню Миколи Понеділка „Верба" — композиції Миколи Фоменка. Вечір завершив автор „Смішних сльозин" відчитанням нарису про свої дитячі роки. Після закінчення програми відбулася товариська зустріч з автором при чаю, під час якої автор підписував і вручував примірники своєї книжки бажаючим її набути. У вечорі взяли участь також гол предсідник УНС Й. Лисогір, гол. секретар д-р Яр. Падох, як також прибули ґреміяльно працівники видавництва, між ними складачі і друкарі, які працювали над друкарським оформленням „Смішних сльозин".

Микола Понеділок

УСК і „Тризуб" перемогли сильних суперників у грах за Чашу ЗДА

УСК. Ню Йорк — здобув цінну перемогу 1:0 над сильним суперником, дружиною „Н. Й. Гота" у футбольних змаганнях з циклу гор за Чашу ЗДА, які відбулися минулої неділі, 19-го грудня на грищі УСК-у в Коледж Пойнті, Н. Й. Футболісти УСК-у, володарі Чаші ЗДА на 1965 рік, перемогли у цій зустрічі німецьку дружину, яка стоїть на першому місці в табелі „Великої Десятки" НАФСоюзу, і завдали цій дружині першу поразку у цьому сезоні. Ці гарні та швидкі змагання проходили з легкою перевагою УСК, який був технічно кращим від суперника. Переможні ворота впали на 47-ій хвилині із стрілу Пирдона з подачі Шеферса.

„Тризуб", Філядельфія — виграв минулої неділі вислідом 4:1 зустріч із сильним місцевим противником, дружиною „Дойчунґарн", яка є аматорським першуном ЗДА на 1965 рік. Цією перемогою футболісти „Тризуба" здобули вже восьмий рік першість Дистрикту Західньої Пенсилвенії у грах за Чашу ЗДА Америки, в яких „Тризуб" вже тричі був чемпіоном. Після першої безворітної півгри прийшла більше продуктивна друга половина, в якій „Тризуб" здобув четверо воріт із стрілів Ферейри (2), Вагнера і Дос Сантоса. „Дойчунґарн" стрілили одинокі ворота з карного. В першій половині Тарнавський оборонив карного до воріт „Тризуба".

„Чорноморська Січ", Нюарк — втратила перші точки у минулонедільній мистецькій грі Американської Футбольної Ліґи. Послаблена браком Павлишина і Юркова, які виїхали до Арґентини, дружина „Чорноморської Січі" програла зустріч із сильним противником „Н. Й. Інтер" вислідом 1:2. Одинокі ворота для „Чорноморської Січі" здобув В. Чижович на 86-ій хвилині, при стані 0:2 для дружини гостей. В табелі АФЛіґи стоїть „Чорноморська Січ" дальше на першому місці з точками 16:2 та відношенням воріт 24:8. Другі претенденти на лаври першуна Ліґи вже також мають втрачені точки: „Тризуб" 4, „Рома" 2 і Гартфорд аж 6.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Справа молитви в школах

Тиждень тому, 13-го грудня ц. р., Найвищий Суд затвердив рішення директора народньої школи у Квінсі, в Ню Йорку, яким забороняється дітям проказувати ранішню молитву з подякою у віршованій формі Богові за хліб і „за все". 21 батьків трьох різних віровизнань заскаржили те рішення шкільного директора до суду, і понад 1.000 сусідських родин у тій дільниці склали добровільні пожертви на ведення коштовного процесу. Батьки виграли у першій інстанції, але програли в Апеляційному Суді, і Найвищий Суд затвердив його постанову. Батьки дітей, що їм заборонено проказувати коротку, зворушливу віршовану молитву, затаврували це рішення Найвищого Суду, як обмеження їхньої конституційної свободи і перетворення школи в установу, де плекається дух релігійного індиферентизму та лібералізму, що практично підрізує моральні вартості людини. І — навпаки — директори з асоціяції публічного Виховання та різні ліві організації, між ними Унія для Американських Громадянських Свобід, прославляли цю постанову Найвищого Суду, як правильну оборону Першого Додатку до Конституції, що відокремлює Церкву від Держави. Американським громадянам вільно молитися, — кажуть вони. — вдома або в церкві, але не в школі, яка є установою публічного характеру.

Це не перший випадок, коли Найвищий Суд заявився проти молитви у мурах шкільних будинків. Подібні постанови проголошено вже в 1962 і 1963 роках, пішовши назустріч батькам-атеїстам, які раптом почали протестувати й правуватися проти участи своїх дітей у шкільних молитвах. Відомо, що ті постанови Найвищого Суду зустріли в широких колах американського громадянства найповажніші голоси критики, а то й обурення. Найвищий Суд має подавати авторитетну інтерпретацію Конституції. Однак цими своїми постановами Найвищий Суд підірвав у громадянства до себе довір'я, як до установи, що повинна розглядати Конституцію, як базу для здорового, конструктивного росту й розвитку народу, а не як мертвий документ з беззмістовними буквами. Найвищий Суд у теперішньому своєму складі з більшістю так званих лібералних суддів розглядає постанови Конституції як „самі для себе", у відірванні від американської дійсности. Внаслідок кількох його подібних постанов ніби мала виграти свобода американського громадянина, а виграла свобода дії комуністів, націлена на загинення Конституції.

Члени Найвищого Суду є тільки людьми, і тому вони можуть помилятися і не раз помилялись. Суддів Найвищого Суду не можна відкликати, ані зміняти. Але їхнє помилкове рішення в таких справах, як молитва в школах чи примус ресстрації комуністів, можна спростувати окремим законом. Прогнання молитви із шкіл спричиняє широке погубних для народу і держави розкладових течій. Щораз гучніше лунають голоси з вимогою, щоб Конгрес окремим законом привернув молитві право громадянства у школах і щоб американські міські та державні школи перестали бути закладами, з яких усунено Божого духа.

Провал Москви, не Вашінґтону

Опублікування на Заході „Документів Пеньковського" завдало дошкульного удару московському комуністичному режимові і створеній та керованій ним централі міжнародного шпигунства й субверсії. Документи та інформації, що їх передав британській і американській розвідкам Олег Пеньковський, полковник совєтської розвідчої служби, розкрили не тільки наявність широко розбудованої комуністичної шпигунсько - терористичної сітки, її засяг і цілі, але й багато з її секретних засобів і методів, незвичайно загрозливих для миру і безпеки вільного світу.

Не добившись нічого своїми протестами проти публікування документів Пеньковського і вимогами до американських газет, щоб вони припинили друкування цих документів, московські большевики вхопились у своїй оскаженілій реакції випробуваного ними вже багато разів засобу: представляти невигідні для них публікації, як фальшивку, фабрикацію, видумку. Московські „Известия", що є офіційним органом уряду СССР, були примушені виступити навіть з окремими статтями про те, що опубліковані в ЗДА і в Англії, як також в інших країнах світу книжковим виданнями та передрукованні багатьма газетами „Документи Пеньковського" є... фальшивкою, і що цією публікацією Центральна Розвідча Агенція ЗДА зазнала... скандального провалу.

Показовою з цього погляду може бути надрукована в „Известиях" з 2 грудня ц. р. стаття „Провалились". Не подаючи ніяких фактів, які б підтверджували закид, що опубліковані на Заході документи Пеньковського сфабриковані, „Известия" обмежуються цитуванням голосів комуністичних і „прогресистських" британських, західньонімецьких, а то й ліванських та індійських газет, які, мовляв, переконані, що „Документи Пеньковського" це — „груба робота", „явна підробка".

Совєтські спеціялісти від фальшування історії, літератури, науки та мистецтва, не виступають з ніякими доказами про те, що документ Пеньковського сфабрикований, з цілком зрозумілих причин. Опубліковані в книжці матеріяли так авторитетні, незаперечні й переконливі, що совєтські газети навіть бояться згадувати наведені в ній документи. Що більше, вони не приводять ніяких конкретних заперечень того, що подає Пеньковський, бо і під час самого процесу і після нього читачі совєтських газет мали змогу дізнатися, що, не зважаючи на всі намагання прокуратора й суддів применшити позицію, ролю і навіть рангу Пеньковського, він знав дуже багато, і мав не тільки широкі зв'язки в найвищих військових та урядових сферах СССР, але й доступ до найбільш секретних матеріялів. Це ж навіть у московському журналі „Новое Время" з 3 грудня ц. р. стверджувалося, що в таємній схованці у мешканні Пеньковського знайдено „велику кількість важливих документів", які потім використано під час процесу, як доказовий матеріял. Забувши про це, совєтські пропагандисти пробують тепер заперечити автентичність тих документів, мовляв, Пеньковський нічого не знав, ледве вмів писати на машинці, і передані ним на Захід документи це звичайна фальшивка.

Розгубленість у Москви в справі Пеньковського характеристична. Вона доказує, що все те, про що інформує Пеньковський у виданій тепер книжці, відповідає в усьому правді. Зазнала провалу не Центральна Розвідча Агенція ЗДА, а сама Москва, і звідси її лють і крик.

Богдан Галайчук

ІНТЕРВЕНЦІЯ — БЕЗ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ

II

Насправді йшлося тут не про санкції, а про застосування засади незгідности. 5-та стаття Хартії ОАС, точка „д" постановляє: „Солідарність американських держав і високі цілі, до яких вона веде, вимагають їх організації на засаді ефективного виконування репрезентативної демократії". Приймаючи явно і славно устрій діяметрально протилежний до репрезентативної демократії, теперішній кубинський уряд сам поставив себе поза рамки регіональної організації.

1-ша точка говорить про безпосереднє інтервенцію, з чого виходило б, що існує також якась інша. Справді передостанній уступ умотивовання проєкту резолюції „вказує, з турботою, на дальше існування безпосередньої інтервенції і на зростаючу практику посередніх форм інтервенції" — тобто не лише стверджує існування посередньої інтервенції, але навіть її ріст, отже трактує її як більшу небезпеку.

Присвятивши безпосередній інтервенції 1-шу статтю, проєкт резолюції з'ясовує зміст посередньої у 4-ій: ОН „вказують, зокрема, між посередніми формами інтервенції, на організацію та вишкіл озброєних банд чи субверсивних агентів, щоб діяти на території іншої держави чи інших держав, у місіях підривної акції, тероризму й саботажу, фінансування тих операцій та постачання зброї й інших засобів для тих цілей, як також під'юджування до повстання".

Фразеологія 4-ої статті нам не чужа — пригадує один документ, який прийшлось нам недавно проаналізувати, пишучи про субверсивну агресію для журналу „Ель Деречо" („Право"). Як пам'ятаємо, 1-го листопада 1963 р. викрито на одному безлюдному півдні венесуельського побережжя велетенські припаси зброї та амуніції. Поліційне слідство виявило, що вони походили з Куби і були призначені для комуністичного повстання у венесуельській столиці. 3-го грудня того самого року Венесуеля внесла обвинувачення до Ради ОАС, а та призначила окрему слідчу комісію, що потвердила висліди слідства венесуельської поліції і прийшла до такого висновку: „Теперішній уряд Куби, від часу свого існування, розвивав, патронував та проводив у різних формах політику інтервенції на континенті методами пропаганди, постачання фондів та зброї, вишколу в саботажних та партизанських операціях, щоб підтримувати рухи, які змагають до насильного повалення державного ладу. Таку підтримку субверсії, що назагал має форму політичної агресії, застосовано у Венесуелі". Консультативний збір міністрів закордонних справ апробував 25 липня 1964 р. у Вашингтоні цей звіт і зірвав із Кубою дипломатичні і торговельні взаємини.

Як бачимо, протикубинське, а вслід за тим і протисовєтське вістря 4-ої статті латиноамериканського проєкту резолюції явне. Б'ючи по американському інтервенціонізмі, совєтська дипломатія необережно зачепила гніздо латиноамериканських шершнів.

6-го грудня промовляв перед Політичною комісією Генеральної Асамблеї кубинець, 7-го — мексиканець, бразилієць, аргентинець. Лише перший з цих трьох схвалив осуд операцій у Домініканській Республіці, тоді як бразилієць, навпаки, настоював на необхідності створення постійної Міжамериканської Сили Миру, що мала б негайно реагувати на ситуації, аналогічні до домініканської. Прийняття латиноамериканського проєкту про невтручання підкреслив він — „відбере Кубі її експорт число 1, тобто експорт субверсії й інтервенції, що відкрити шлях комунізмові".

Аргентинський представник також заатакував субверсивну інтервенцію, яка — підкреслив, — є стороньою ідеологією, здійснюваною без збройних сил. Він повторив відому максиму свого зверхника, міністра Ортіза: справжня соціяльна революція мусить бути національною, не може бути імпортованою іззовні. І додав, що азійські й африканські держави також виявили тривогу в зв'язку з гою новою формою революції. Слід пригадати, що навіть сам Секу Туре, диктатор Гвінеї, перебудований зовсім на совєтський лад, мусів кілька років тому просити амбасадора СССР покинути гвінейську територію.

Редагуючи їхню резолюцію, — сказав патетично аргентинець, — латиноамериканці „влили в неї все своє праве знання і любов до свободи", ставочи понад іхніми політичними розходженнями. Ці розходження, коли йдеться про застосування засади невтручання супроти Куби, відомі. Вони зарисувалися, зокрема, гостро на згаданому вище консультативному зібранні у Вашингтоні, в липні 1964 р., коли 4 держави голосували проти антикубинських санкцій, при чому 3 з них прилучилися до тих санкцій протягом найближчих місяців, але Мехіко ігнорує їх донині. Практична вага резолюції, конкретно її 4-ої статті, в тому, що червону субверсивну агресію окреслила й осудила вся Латинська Америка, не виключаючи Мехіко, недовір'я якого до ЗДА, засноване на історичному досвіді, постійно послаблює солідарність супроти кубинського вогнища інфекції.

Не знаємо, чи пощастить здобути для латиноамериканського проєкту більшу кількість азійських та африканських голосів. Покищо можемо ствердити перший дипломатичний неуспіх совєтської ініціятиви: спровокувати солідарну реакцію Латинської Америки, яка справді має прикрий досвід з Теодором Рузвелтом та деякими його наслідниками.

Кінець

Софія Наумович

МИСТЕЦТВО І КРИТИКА

Питаннями суті мистецтва та мистецькі критики наша преса займається слабо. Бо навіть покликані для цього літературно - мистецькі журнали воліють друкувати більш-че менш мистецькі твори, як їх обговорювати. До того ж наші журнали призначують для критики останні сторінки, коли не обкладинку, а дрібний петит звичайно радше відстрашує від читання, як захочує. Та й немає в нас професійних із відповідними студіями літературо- чи мистецтвознавців, завданням яких було б прочитувати, прослухувати чи переглядати мистецький твір ще поки він появиться книжкою, концертом, дійством на сцені, виставою, радіо- чи телехвилею, — щоб відповідно підготувати до нього публіку. Небагато є й таких, які, прочитавши, побачивши чи прослухавши мистецький твір, — мали б змогу й час, а головне трибуну, щоб його, згідно з власною совістю та професійним розумінням мистецтва, публічно обговорити.

Бо в нас „критики" — це звичайно люди доброї волі, до яких звертаються самі виконавці, автори, композитори, щоб вони не оцінили, а... розрекламували їхні твори в пресі. Знову ж редакції, з браку відповідних сил і фондів, чекають на безплатні дописи з місць припадкових чи, ще гірше, зацікавлених людей, і тому нераз трапляються такі випадки, коли сам автор чи виконавець, під псевдом „учасник" або „присутній", розхвалює маловартісну імпрезу, картину, книжку чи виставу, а редакція поміщує його допис в добрій вірі, не маючи змоги перевірити справи. Правда, на великі, загальнонаціональні імпрези кожна редакція старається вислати свого співробітника (іноді, щоправда, також, щоб з мистецтвом не має нічого спільного!), — та хіба ж можна скритикувати концерт у честь великого світоча, чи виконавців, що погодилися виступати задарма, чи відому особистість, що занудже публіку повторюванням комуналів?

Тому звернення деяких людей, що болють занепадом української критичної думки (наприклад, Поля Половецького у „Шляху Перемоги" з 19 вересня ц. р., не точно адресоване. До яких критиків звертатися? До тих „учасників" і „присутніх" чи до тих кількох напівпрофесіоналів, що їх на пальцях можна порахувати й що, до того ж, розкинені по різних середовищах? Бож інші вимоги до мистецтва ставить „учасник", а зовсім інші — іноді протилежні — мистецтвознавець, хоч і той і той керуються добром української культури.

Зате повністю погоджуюся з закидами п. Половецького на адресу з'їзду „Слова", який, замість продискутувати важливі питання української культури в краю й на еміграції, витрачав час на примітивні „гуморески" та прочитування творів енергійних авторів, які, до речі, крізь професійну критику не перейшли.

Щождо самої суті справи — модерної поезії, — щодо ролі й вартости якої думки наших читачів найбільше поділені, то це не така проста справа, і ніякий критик її одною статтею не то не розв'яже, але й не дослідить. Для вивчення літературних явищ у культурних народів працюють окремі факультети університетів, цілі академії та спеціяльні інститути. І поки вони якесь літературне явище схарактеризують та зашухлядкують, — життя приносить уже нові напрямки й течії, які знову треба вивчати й досліджувати. Чи маємо ми таких людей на еміграції — про спеціяльні інститути нам і не мріяти! — які постійно вивчали б літературні процеси?

Однак, й тим більше, гоорити й писати про ці справи треба. Щойно в речевій дискусії виявиться, яка це справді глибока проблема, і що її навіть пресовою камінню не вирішити!

Добре зробив п. Поль-Половецький, що подав свою дефініцію вартости літературного твору. З цього й треба починати. „Твір залишиться літературним твором, — пише п. Половецький у статті „Шевчківська гангрена", — в скарбниці людського духа тільки тоді, коли він мистецькими засобами правильно відображає епоху, події, життя суспільства чи окремих одиниць". Коли так, то чому ж таке обурення на Андієвську? Адже вистачає переглянути „квміка", оглянути „психологічний" фільм, просидіти вечір перед телевізором чи вдатися до кримінальної хроніки, щоб переконатися, що довкола нас аж кишить від порнографії, голизни, сексу й злочину!.. То чого ж сердитися, що Андієвська „правильно відображує епоху, події, життя суспільства чи окремих одиниць"?

Щось тут не в порядку з дефініцією мистецтва. Бо завдання мистецтва куди більші. „Відображувати життя" може фотографія, кіно, телевізія, брукова література. Мистецький твір має розворушити читача, слухача чи глядача, вирвати його зі сибаритського спокою, змусити думати і співпереживати, відкрити йому очі на нові істини, поглибити його увагу й світовідчування, надхнути шляхетною ідеєю, допомогти знестися до Бога!.. Такі прикмети мали твори Шевченка, Франка, Лесі Українки, і тому ми їх уважаємо геніяльними, а для інших народів їхні ідеї універсальні.

Даремне теж хвилюється п. Половецький, що в деяких наших журналах пишуть про українське мистецтво п. Райс чи інші чужинці. Поперше, це непогано, коли чужинець цікавиться українською поезією, подруге — йому вільно мати свої власні погляди на мистецтво, і потретє — читачам цікаво знати, що думає, наприклад, про українську поезію чужинець. Але це зовсім не значить, що висловлені п. Райса мають стати для нас догмою. Адже кожному з нас вільно поставити інші, навіть зовсім протилежні тези! Що більше: такий чужинецький, об'єктивний голос може стати спонукою нашим дослідникам до необхідної праці в ділянці модерної української поезії.

Щождо „Баляди про злі язики" (що нею згіршився п. О. Кобець) Франсуа Війона, яким так гордяться французи, то не зашкодить і нашим „злющим язикам" прочитати як „мементо" цей твір раннього ренесансу (1431), дармащо автор-волоцюга, вкинений у тюрму поміж злодіїв і бандитів, не добирав сальонових слів! (Наш Котляревський теж не щадив соковитих епітетів для грішників!). А коли прирівняти цю „гидотну" баляду з „Баладою про убілання Богородиці" того самого автора (обидва переклади Св. Гординського в „Слові" ч. 1), то читач здивується, як цей покидьок суспільства — щоправда, із студіями на Сорбоні — вмів високо знестися в ніжній і покійній молитві за свою земну матір!

Залишається відкритим питання „патріотичних віршів", яких начебто „не люблять" наші „аполітичні критики". Отож у цій справі в нас чи не найприкріше непорозуміння! Бо, з одного боку, такий сентиментально-„патріотичний" вірш як „Любіть Україну" Сосюри, чи загальновідомий, серцещипательний „Рушничок" Майбороди - Малишка, — які дехто безкритично вставляє в програму поважних академій, — насправді не є ані мистецтвом, ані патріотизмом. Це речі, виготовлені з наказу поневолювача України, і їх завдання політичне, а не мистецьке: викликати тугу в еміґранта та заманити його на „родіну". З другого ж боку, — сильна, глибока, з історіософічним звучанням, поезія С. Маланюка появилася з друку завдяки якраз отим поетам-модерністам Нюйорської групи, що їх п. Половецький таврує як „шевчківську гангрену".

Отож плутанина й перемішання понять — і нелегко звичайному споживачеві мистецтва визнатися в цих питаннях. На щастя, майже рівночасно — у вересні 1965 року — друкувалася на сторінках „Америки" стаття проф. Б. Романенчука „Мистецтво для мистецтва, чи...", яка дуже точно з'ясовує суть мистецтва. З цієї статті дозволимо собі почерпнути декілька цінних думок, тим більше, що так католицький орган, як і особа проф. Романенчука, далекі від підозріння, щоб вони підтримували „шевчківську гангрену":

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПРИГАДКА НА ЧАСІ

КОМУ ТРЕБА З'ЯВИТИСЯ ДО ВІДДІЛУ СОЦІЯЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Багато тисяч людей, які скористають з недавніх змін у законі про соціяльне забезпечення, мають подати в цій справі аплікації, бо пізніше їм, мабуть, доведеться довго стояти в черзі по переповнених офісах Соціяльного Забезпечення. Службовці соціяльного забезпечення кажуть, що число осіб, які досі не мали шпитального та медичного забезпечення, таке велике, що їм треба зареєструватися заздалегідь, щоб уникнути затримки в обслузі.

Щоб мати забезпечення відповідно до нової програми медичної обслуги, мусять зареєструватися:

Особи віком понад 65 років, що мають право на пенсію, але продовжують працювати і не подавали заяви про пенсію. Вони мають право на медичну обслугу за плату в 3 дол. на місяць.

Особи, що ніколи не працювали в системі соціяльного забезпечення або в залізничій пенсійній системі і мають понад 65 років; їм належиться шпитальне та медичне забезпечення.

Особи в 72 роки і старші, як не мають належного покриття для пенсії; за новим законом їм може належатися пенсія в сумі 35 долярів.

Вдови, які мають 60 років, якщо хочуть діставати рану пенсію.

Вдруге одружені вдови 60-ох років і більше, які можуть діставати вдовину пенсію на підставі заробіткових рекордів своїх покійних чоловіків.

Студенти від 18 до 22 літ, які діставали пенсію, але були позбавлені її, коли їм сповнилося 18 років.

Студенти, яким незабаром сповниться 18 років і які мають намір продовжувати науку у коледжах або інших школах.

Непрацездатні протягом 12 місяців особи, які за старим законом не могли діставати пенсії.

Не потребують звертатися до відділів соціяльного забезпечення особи, якщо вони дістають: пенсію соціяльного забезпечення, залізничу пенсію, пенсію федерального обслуговування, публічну допомогу. Якщо ви вже одержуєте пенсію соціяльного забезпечення або залізничу пенсію, автоматично маєте право на шпитальну та медичну обслугу і повинні були вже дістати поштою картку аплікації на медичне забезпечення.

Якщо не одержуєте федеральну пенсію цивільної служби, ви дістанете картку аплікації поштою, і вас повідомлять, чи треба зайти до відділу соціяльного забезпечення.

Якщо ви дістаєте громадську допомогу, відділ допомоги порадить вам у справі аплікації і медичного забезпечення.

Якщо ви належите до тих осіб, які повинні з'явитися до відділу соціяльного забезпечення, принесіть із собою метрику або інші документи, що свідчать про ваш вік. Якщо не знаєте англійської мови, візьміть з собою когось, хто може бути за перекладача.

Адміністрація соціяльного забезпечення опублікувала кілька брошур із поясненнями про зміни в законі для різних груп. Їх можна дістати безплатно по всіх відділах соціяльного забезпечення.

Якщо маєте родича або знайомого, який, на вашу думку, має право на медичне забезпечення, порадьте йому дістати потрібну для його групи брошуру або самі передайте йому таку брошуру.

Американська Рада

Роман Шрамченко

ЧОГО МИ ХОЧЕМО ВІД НАШОЇ МОЛОДІ?

(Слово в дискусії)

(1)

Роками питання молодечої виховної проблематики непокоїть нас, забираючи нам час на конвенціях, зборах, сходинах безперебійно і гаряче дискутується на сторінках наших видань.

Питання це старе. Я б сказав, що воно одвічне, і, мабуть, супроводитиме людство до кінця віків. Тому, коли його обговорюємо і живемо ним, то лише стверджуємо факт, що робимо позитивно дійсне.

Гадаю, що не відійду далеко від правди, коли скажу, що, мабуть, найбільше „революційно" порушив питання виховання молоді п. Мирон Куропась, бо він у своїх статтях, друкованих в „Свободі" (1964 і 1965 рр.), кинув нам виклик, який хоч-не-хоч мусимо прийняти, бо буде нам надзвичайно важко його заперечити.

Признаюся, що, поки статті Мирона Куропаса побачили світ, я мав змогу їх чути, коли він читав їх на зборах ІСНО у Вашингтоні. І я особисто не був вдоволений з його деяких гостро підкреслених концепцій чи висновків. Мені, як українцеві, що виріс і виховався в Европі, здавалося, що п. Куропась починає проповідувати у нас український молодечий екстремізм.

Ба що більше: мене вражала Куропасева „агресія", з якою він наступав на практиковані норми, що їх українська громада в ЗДА уклала для молодечого відтинку, і — нема де правди діти — розправлялася з ними до кінця.

І це мене заінтригувало! Чому Мирон Куропась, мій друг по лінії МУН, сугерує українській громаді в ЗДА пляни, які є для нас чужі, незрозумілі, а то й мають у собі щось гейби вороже?!

І аж по довшій студії його статтей з 1964 року, зокрема тих, що появилися вже цього року, мені праця М. Куропася стала зрозумілішою, бо він себе в другій серії статтей більше уточнив і заокруглив. Він також доказав, що підходить до справи української молоді щиро, фахово, з думкою допомогти в майбутніх трудноща̀х, які нам прийдеться зустріти тут, в ЗДА.

І цей спільний критерій молодечої проблематики так близький нам усім, включно з Мироном Куропасем, є знайомою справою число 1, в якій кожну думку, кожну ідею треба брати до уваги й належно застановлятися, щоб знайти золоту середину і поставити крапку над „і".

Тому статті М. Куропаса мають своє значення і вносять незаперечний „новус", що його він із точки зору урядженого в ЗДА молодого громадянина нам продемонстрував.

А тому, що розглядав він питання української молоді, яка тут в більшості народилась чи й народиться в близькому майбутньому, — гадаємо, що його думки, аналізи, приклади та сугестії мають поважний вплив на дальше формування отього „вічного молодого питання".

Мене особисто Мирон Куропась переконує другою серією своїх статтей, в якій, зокрема, доводить, що ми, у країні, які замешкуємо територію ЗДА, коли хочемо йти вгорі з іншими етнічними групами і користати з усіх тих привілеїв, що їх оферує своїм громадянам державна система, — мусимо бути громадянами повноважними й знаними.

А чи так воно є тепер з нами?

Звичайно, ні! Ми тепер є добрими виборцями і — крапка! Але нас це не вибирають, не мінюють, не прислухаються до нашого голосу.

І Куропась, як молода, інтелігентна та шляхетно - амбітна людина - громадянин, з цим не згідний. Ми також! Лише він шукає шляхів, щоб змінити це, а ми — ні!

Мирон Куропась своїми „революційними", смілививими думками мене переконав. Це не значить, що я згідний з ним в усіх його „екстремах", але засадничо — так!

Зокрема, ніяк не можу заперечити йому, що ми не можемо розглядати питання української молоді крізь призму передвоєнних років у Галичині, чи й воєнних або післявоєнних, у „славних, таборових".

І це дуже великий фактор!

А другий — це, безперечно, точне й відповідно нагоноше кредо оцінки великих вартостей (наприклад: Батьківщина, нація, держава, незалежність), які в нас українців, мають дуже часто інший зміст, як в американців.

Коли йдеться про перший аспект, то він — з якої сторони, часу, місця урядження, виховання, ну, і знання — у нас таки розглядається невластиво. Ми мислимо собі тут „молодече птання" категоріями Батька Сокола, Лугу, революційного СУМ-у і — будьмо щирі! — політично - ідеологічної прибудівки. Щоб не робити зайвої рекламки Пластові, обмежуся тим, що стверджу: що власне Пласт засадничо є справжньою молодечою організацією і свою „політику" веде помірковано, що значить, у своїй програмово-організаційній праці.

Але загальне українське наставлення по цій лінії не інше, як його вказав Мирон Куропась. А з ним у „далеку дорогу" не можна вибиратися, бо згубимо все.

(Далі буде)

ОТЕЦЬ МАРКО ГІЛЬ

(СВЯЩЕНИК — ГРОМАДЯНИН)

Першого жовтня ц.р. відійшла людина дорога багатьом, а зокрема авторові цієї сумної згадки, один з нечисленних священиків - громадян, парох Грейт Медовс в стейті Ню Джерзі.

Марко Гіль народився 6 травня 1891 року в Новосілках Кардинальських недалеко Рави Руської. Початкове навчання одержав у родинному селі і Раві Руській, а у Львові закінчив Академічну гімназію.

Теологічні студії почав у львівській Духовій семінарії, а в час окупації Галичини російськими військами продовжував їх в Австрії, у римо - католицькій семінарії у Кляґенфурті.

Після звільнення Галичини від російських військ вернувся до Перемишля, де закінчив студії і 29 жовтня 1916 року був рукоположений на священика тодішнім станиславівським єпископом Григорієм Хомишиним у катедрі св. Івана Хрестителя.

Тарновка, коло містечка Гадлі Шклярські, була його першою парафією, де проповіді був змушений виголошувати польською мовою, бо населення, хоч українське й глибоко патріотичне, рідної мови не знало.

Під час визвольних змагань заприсягав наших стрільців і за це, в 1919 році, зараз після зайняття Угнева поляками, був арештований і вивезений до тюрми а потім до ізоляційного табору в Домб'ю. З Домб'я вдалося йому втекти до Станиславова і там єп. Хомишин прийняв молодого священика й укривав його під прізвищем Маркіян Гилевич на парохії в Хом'якові коло Станиславова. Опісля іменував його сотрудником-завідувачем у Березовах: Вижньому, Середньому й Нижньому і там пробув до березня 1922 року. На протязі п'яти років душпастирював серед наших гуцулів у Довгополі Косівського повіту.

У 1927 році був іменований парохом Яргорова і Вичілок, Бучацького повіту, і там пробув до 1944 року. Переїхавши до віденської дієцезії, був призначений на сотрудника кардиналом Інніцером у місцевості Грос-Енґельсдорф, коло Відня, а від 1945 року душпастирював між нашими скитальцями в Зальцбурзі, був катехитом у місцевій українській гімназії і вчив латинської мови. Там був іменований на декана.

По приїзді до ЗДА був парохом у Ґрейт Медовс, де пробув повних 16 років аж до своєї смерти.

Найповнішу свою душпастирсько-громадську працю розвинув Сл. п. о. Марко Гіль на Рідних Землях у парафіях Яргорові й Вичілках. Зараз після перейняття душпастирських обов'язків у цих двох селах побудував дві прекрасні церкви в гуцульському стилі. Пізніше почав їх розмальовувати, але воєнні події не дозволили довершити це діло. Збудував він в цих парафіях два „Народні доми", де приміщувались читальні „Просвіта", театральні залі, бібліотеки й крамниці-кооперативи. Зорганізував він теж Ощадностево - позичкові каси. Дбав і довів до піднесення навчального рівня в обидвох школах; сам улаштовував показові лекції релігії, на які запрошував своїх парафіян.

Будучи музикальною людиною, Покійний плекав церковний спів і заохочував, щоб на Літургії своїм співом брала участь ціла церква, хоч рівночасно сприяв організуванню великих мішаних хорів у Яргорові й Вичілках, з кваліфікованими диригентами. Організував драматичні гуртки, які працювали в цих селах, роз'їжджаючи з виставами по околиці. Кілька разів у році Покійний організував культурні імпрези у своїх парафіях. Його сини Зенон і Евген в час шкільних вакацій теж включалися в вир цього культурного життя села. В час большевицької окупації обидва учителювали в цих селах.

Покійний цікавився не лише справами громадськими, культурними і шкільництвом своїх парафій. Він цікавився проблемами й життям поодиноких парафіян. Заохочував їх посилати своїх дітей до гімназій і на вищі студії. І в своєму домі він підготовляв цих кандидатів до вступних іспитів. Все це робив Покійний тільки з глибоких почувань любови до свого народу.

Був він милим гостем у кожній хаті, а за свої високі якості характеру і любов народ платив йому тим же — любов'ю, відданістю й респектом.

На новому континенті продовжував віддану працю народові всупереч перепонам і іншим несприятливим силам, ведучи школу Українознавства і плекаючи між своїми вірними почуття української церковної й національної ідентичности, в цій мозаїці національних культур. З жалем спостерігав, як молодь губить духовий зв'язок з рідним світом, шукаючи інших богів, не конечно кращих.

І в Україні і тут мав повне визнання, як людина, що не вагалася п'ятнувати всякі моральні виломи чи негромадську поведінку різних людей на різних становищах-життя громадського чи церковного.

Відійшов священик - слуга своєму народові. Людина шляхетного серця і широких знань. В ньому Українська Церква втратила рідкісного робітника, людину, що до останніх днів свого чистого життя переживала всі прояви в українському організмі. Радів він успіхами; болів, коли на його очах зневажано християнські й національні ідеали, яким він щиро служив. Радів він можливістю довершення українського патріярхату, та гірко болів і молився за цих, що цього не розуміють. Молився за тих, у кого особисте запанувало над загальним, амбіція над покорою, чи навіть елементарною формою християнської етики. Плакав над злом.

Народ на Рідних Землях зберіг любов і вдячність до свого духового Батька. Хай нам буде вільно навести тут слова, що прийшли з України на вістку про смерть о. Марка Гіля: „Прийшла сумна вістка на нашу парохію — те, що відійшов від нас нам Дорогий Парох Гіль, котрий кував наші серця і втворив наші душі тою святістю і тою вірою, котра нам була потрібна. І лишив немало любови і мудрости і науки у тих двох селах. Великий жаль і смуток увійшов у Вичілки і Яргорів, зайшла чорна смуга жалоби на ці села, але кожна віруюча людина помолиться і зітхне з великим почуттям до Нього і хай Йому буде та земля пухом, нашому вірному Парохові'. Вічна Йому память.

Ярослав Розумний

Показ історичної ноші на бенкеті Конвенції СУА

Я була одна з перших, що оплескувала виступ кожної модельки, яка презентувала поодинокі одяги.

З захопленням ґратулювала ініціяторці, в більшій частині виконавцеві — п. Христині Восвідці і всім виконавцям цього небуденного показу.

Показ гарних одягів наших предків зробив велике враження на присутніх, які з великим захопленням подивляли гарних сінок, які вміло виконували ролю модельок. Виконані зразки ноші за зразками таких знавців, як М. Грушевський, Я. Пастернак, Н. Гіляровська, С. Стреклов, Н. Кондаков, та ще й порадою наших мистців, вимагали ще не мало уяви та знання кравецтва, щоб з ілюстрацій на папері відтворити вірні форми, надати стиль і шик тим одягам, з матеріялів і прикрас, які також обмежували можливість відповідного комітету. Довший час я студіювала старинні одяги, сподіваючись, що п. Х. Восвідка та інші добре виконали свою працю. Не студіюючи, сама не поважилася б давати оцінки.

Щодо підбору матеріялів і кольорів, то цю справу розв'язали авторки добре.

Музика у виконанні пані Калини-Чічка Андрієнко та молоді й гарні заповідачки пп. Оля Шуган і Мотря Восвідка викликали гарне враження на присутніх.

Були голоси, що треба ті одяги показати молоді і чужинцям. — Не жаліти труду, поїхати в більші скупчення нашого поселення, нехай й другі знають, що наші предки не тільки носили сіраки, вишивки та крайки... Ми мали славних князів, гетьманів, бояр і багатих вельмож, які носили найвибагливіші хутра, золото і самоцвіти. Шовки, тканини мальовані, гаптовані та вибивані дорогоцінностями, виконуваними мистцями даних часів.

Хутер, шкіри, золота, діямантів та інших дорогоцінностей в ніякому разі не можна заступити теперішніми синтетичними металевми матеріялами, які недавно увійшли до вжитку. Є нетривкі, скоро тратять полиск і колір, твердн[у]ть і штивніють при всяких кліматичних змінах.

На жаль, якраз тих матеріялів вживали в показових історичних одягах.

На мою думку, можна було користуватися більше делікатно-взористими шовками, атласами, брокатами без дешевого блиску, коронками, плюшами, вельветами, адамашками. До гладких матерій вживати більше нашиваних прикрас, мотивів і детайлів.

Вказаним було б відтворити й деякі мужеські одяги. Хрест на грудях під час показу боярині з 12 століття (дами двору) та добір кольору прикраси голови — не були цілком вдалі. Коли ж цей хрест завважимо на котрійсь з ілюстрацій, то це напевно було під час релігійних святкувань, бо годі подумати, щоб тодішні боярині вдягалися як монахині.

Працюючи в початках 1950 років в найславнішого тоді американського творця моди, (в1953 здобув світовий рекорд) Чарлза Джеймса, я була одною з виконавців музейних історичних одягів для артисток Елизабет Тейлор, Розелин Рассел та багатих американських жінок. Я мала змогу спостерігати, якого великого вкладу праці, гроша та студій вимагає реконструкція і творення історичних одягів. Добір замовлених матеріялів і прикрас тривав довгий час. Проєкти і матеріяли були провірювані і змінювані декілька разів аж до їх досконалости, і вкінці були виконувані французькими фахівцями. Ці одяги находяться тепер в Бруклинському мистецькому музею.

Можна подивляти наших пань членок 64 Відділу СУА, які відтворили бездоганно гарні ефектовні одяги наших давніх вельмож. Ці одяги без ніяких застережень надаються до театрально-фільмового вжитку, де можна позволити собі на всякі імітації, стилізування, моделізування та вживання фальшивих матеріялів для сценічного ефекту, що має виховну ціль, бо запізнаємо молодь і чужинців з нашою давньою культурою.

Коли б заходило питання, чи передати ці одяги до музею, то ця справа вимагала б конечної перевірки знавців-науковців.

В музеї повинні знаходитися експонати за всіми можливостями вірні і тривкі. Музеї відвідують не тільки ентузіясти, але і знавці культури і мистецтва. Проєктори одягів, які часто наслідують (копіюють) моделі для театру і фільму.

Цей показ можна сміло використати ще декілька разів по інших імпрезах та місцевостях Америки і Канади з докладнішими поясненнями. Слід було б зробити кольорові знімки тих моделів з правильним повним описом та примістити у всенародних музеях, як це зробив пан Михайло Віхорек, приміщуючи деякі наші народні одяги в бібліотеці Метрополітен мюзеум оф арт при 5 Евню і 82 вулиці.

Ініціяторці п. Христі Восвідці та всім виконавцям цього вартісного показу історичних українських одягів вдяка і слава за їх труд і безкоштовну працю для популяризації нашої історії і культури. Заплата Їм в часті вже була на бенкеті, а ще краща буде, коли при описі моделів будуть згадані їхні прізвища — як організаторів та виконавців. Цим можуть гордитися вони самі і їхні діти.

Євгенія Тріска

Т-во Українських Студентів Медицини в Салямації в Еспанії

Салямація має 100 000 населення, з котрого 10 000 це — студенти. Віддалене 210 кілометрів на північний захід від Мадриду. Медицина в Салямації заснована ще в 13 століттю і до нинішнього дня стоїть як один з найліпших медичних факультетів в Европі.

Місто дуже мало змінилося від часів Еспанської імперії і має багато залишків римської культури. В цім славнім осередку культури створилося ТУСМЕ, себто — Т-во Українських Студентів Медицини в Еспанії, а головно в Салямації. Ціль організації — помогти членам закінчити довгі студії медицини та піддержувати національну свідомість. В рамцях цієї організації студенти із вищих курсів дають приватні виклади для молодших, дають лекції еспанської мови новоприбулим, щоб полегшити їхні студії та побут в чужім краю. Помагаємо нашим українцям знайти помешкання, помагаємо при університетських формальностях при реєстрації, та при влаштованні студентського життя в Салямації. Ми сходимося на наші свята, національні і релігійні, щоб втриматися як українці на чужині.

ТУСМЕ бажає нав'язати тривалі контакти з існуючими українськими організаціями, а спеціяльно з Українською Лікарською Громадою. Ціль цих зв'язків — помогти нам в теперішних трудних часах, щоб ми могли в будучім сміло вступити в нашу українську громаду в Америці як творчі члени. Тому що існує до певної міри непорозуміння щодо студій медицини в Еспанії, ми є готові висилати всі потрібні інформації в цих справах. Просимо звертатися до:

ТУСМЕ
Concejo 9; 1-o Izq.
Salamanca, Espana

З огляду на те, що організація молода, ТУСМЕ радо прийме всі поради та поміч. Сподіваємося втримувати із українськими організаціями довгі і плодотворні зв'язки, якими наша співпраця докаже дійсність слів нашого національного гимну: „Ще не вмерла Україна".

О. Д.

Філядельфія, Па.

ЗУСТРІЧ ІЗ СТУДЕНТАМИ

Заходами Т-ва Українських Інженерів у Філядельфії 6-го листопада влаштовано зустріч зі студентами. Такі зустрічі переводяться щороку і мають на меті поширювати і зміцнювати зв'язки з університетською молоддю. Цього року Управа Т-ва приклала багато зусиль і праці, готуючись до цієї імпрези: для переведення зустрічі вибрано одну з найкращих заль (при Дрексель Інституті); на доповідачів управа запросила відомих українському громадянству проф. д-ра О. Біланюка та інженера поета Є. Маланюка; мистецьку частину виконували аматорські сили студентських організацій Філядельфії та організацій ОДУМ-у і Пласту. Закінчилася зустріч забавою з танцями.

На цьому місці приємно відзначити, що праця Управи увінчалася успіхом: на зустріч прибуло понад 150 студентів та понад 100 осіб — членів професійних, громадських та церковних організацій.

Підсумовуючи цьогорічну зустріч, можна зробити висновок, що „зустрічі" можуть успішно служити форумом для зв'язків з нашою молоддю. Потрібно тільки цей форум розбудовувати і зміцнювати. Та на жаль, справа на цьому не кінчається. Це в більшій мірі організаційна, чи технічна сторона справи.

Складнішим і тяжчим завданням є творення „духового" зв'язку, який збуджував би в молоді цікавість і пошану до української історії, культури і мови без ізоляції (молоді) від реального оточення.

Це, на мою думку, є справжній виклик для організаторів майбутніх зустрічей зі студентами.

Іван Даниленко

МИСТЕЦТВО І КРИТИКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

„У філософії є дві концепції мистецтва і його відношення до дійсности: мистецтво для мистецтва і мистецтво для життя. Котра з них правильна?.. Мистецтво для мистецтва, це мистецтво для вічности, мистецтво ж для життя означає короткотривалість і дочасність... Найвища краса — Бог, каже св. Августин, — але Він і Найвище Добро. Все, що добре, в той час і прекрасне... Але не треба змішувати добра з користю... Те, що добре, — для всіх добре, а корисне може бути для одних, а для других некорисне. Так само не треба змішувати того, що прекрасне, з тим, що подобається... Смак і краса — різні поняття. Смак матеріяльний, дочасний і тимчасовий. Правдивий мистець не вважає на смаки й уподобання, бо він знає, що смаком догодити важко, і що це речі короткотривалі... А коли мистець зважає на смаки й уподобання людей,... то він не мистець а ремісник у мистецтві, який прагне користи й слави... Є люди, які „не мають душі"... Це вони поставили концепцію „мистецтво для життя"... і змушують вічне мистецтво служити своїм дочасним цілям... А „мистецтво для мистецтва", тобто для краси й душі, вони засудили, заплямували й так зогидили, що коли хтось признається до концепції „мистецтво для мистецтва", то він в очах загалу декадент, деґенерат, занепадник і сякий і такий і т. п. А тим часом справжніми декадентами є саме вони, ті, що дбають тільки про матеріяльне й дочасне, а занедбують духове й вічне...

Отже лихо не в тому, що людина користується мистецтвом у матеріяльному житті і в щоденних потребах (мати співає дитині до сну), а в тому, що вона накидає мистецтву позамистецькі цілі і змушує його бути тим, чим воно за своєю природою не може і не хоче бути, наприклад, політично - пропаґандивним знаряддям у змаганні за такі чи інші суспільні чи політичні справи..."

Тут, у цій останній цитаті проф. Романенчук поставив крапку над „і". І ми мусимо, нарешті, раз на завжди з'ясувати собі ту істину, що поганий, неритмічний, проти правил поетики склеєний вірш із „патріотичними" словами — це не є ні добро, ні краса, і немає чого нам величатися ним, заставляти дітей його „деклямувати", чи вимагати від модерністів, щоб вони писали обов'язково „патріотичні" вірші. Якраз навпаки: хай поети засвоюють усілякі жанри, ґечії й напрями, хай змагають до найкращої форми, до лаконічного вислову, до глибобокого змісту, хай пробують різних засобів, хай ідуть із духом часу — з культурним світом і модерною епохою, — а вже саме життя відсіє „роблені" чи „замовлені" вірші й віршилища від чистої поезії та дешевизну й гоніння за модою, — від священних творів добра й краси.

І щойно ті твори, що витримають пробу часу, зроблять найкращу прислугу українській культурі в сучасному й майбутньому.

ПОВІДОМЛЕННЯ ЧЛЕНАМ І ВІДДІЛАМ УНСОЮЗУ

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1965 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1965 рік. З уваги на це закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу, зокрема ті, які часто спізняються з висилкою вкладок, вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у П'ЯТНИЦЮ, 31-го ГРУДНЯ 1965 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному та конвенційному звітах.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

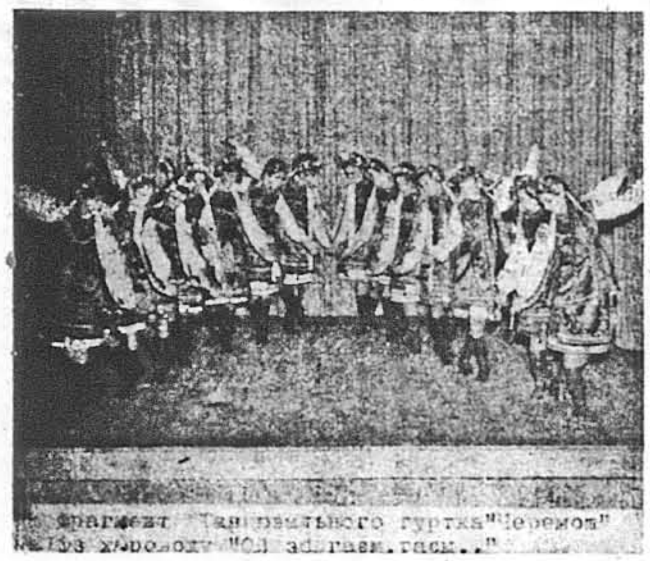
На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка, і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК ч. 5.

Д. Желем, Бріт	$20.00	П. Лецан, Клівленд	2.00
І. Зілінка, Дітройт	12.00	Ф. Липецький, Дітройт	2.00
Д-р В. Ґалан, Філя	10.00	Т. Лопадчак, Асторія	2.00
Інж. Т. Ґеців, Ванкувер, Ваш.	10.00	І. Майборода, Вілмінгтон	2.00
Яків Кулинич, Ню Йорк	10.00	С. Маркович, Аллентавн	2.00
М. Матвієць, Роме	10.00	Н. Мерена, Джансон Ситі	2.00
С. Тимків, Салісбури	10.00	І. Оберишин, Кю Ґарденс	2.00
Д-р Т. Мацьків, Саскачеван,	6.00	П. Павлюк, Трентон	2.00
Д-р А. Базар, Торонто	8.43	М. Патронік, Гейзел Крест	2.00
Д-р В. Білецький, Шикаґо	5.00	С. Семерак, Шикаґо	2.00
І. Гулей, Бруклин	5.00	І. Сидор, Асторія	2.00
Д-р М. Зарицький, Бруклин, Н. Й.	5.00	І. Скакун, Фріголд	2.00
Я. Іванець, Савд Голланд	5.00	С. Скремета, Колчестер	2.00
І. Квірмбах, Шикаґо	5.00	С. Сливка, Клівленд	2.00
П. Лукасевич, Бруклин	5.00	В. А. Служала, Бруклин	2.00
Д-р С. Павлинський, Шикаґо,	5.00	О. Стеткевич, Ню Йорк	2.00
Я. Пастух, Баптиставн	5.00	М. Тимець, Оик Лаун	2.00
Д-р І. Скрипух, Брентфорд, Канада	5.00	П. Ткачук, Шикаґо	2.00
Д-р І. Чвартацький, Йонкерс, Н. Й.	5.00	І. Урбан, Вотерліт	2.00
Р. Юшкевич, Дітройт	5.00	Є. Федак, Дітройт	2.00
Е. Ярема, Шикаґо	5.00	П. Цвіґун, Торонто	2.00
М. Варій, Стратфорд	3.00	С. Семчишин, Лондон, Канада	1.80
А. Гончарів, Нюберґ	3.00	Й. Білинський, Коговз	1.00
М. Дідух, Монтреаль	3.00	К. Боковець, Ґарфілд	1.00
О. Катеринюк, Луїсвілл	3.00	І. Борисенко, Пеорія	1.00
П. Лавринюк, Сіятл	3.00	А. Ваньо, Кліфтон	1.00
І. Мицик, Шикаґо	3.00	О. Винарчик, Дітройт	1.00
М. Осідач, Ню Йорк	3.00	Д. Галушка, Лейквуд	1.00
Р. Рейнарович, Нюарк	3.00	О. Ґайовська, Ірвінґтон	1.00
А. Смук, Віллімантик	3.00	П. Дрозд, Маямі	1.00
Н. Стешин, Флашінґ	3.00	В. Качур, Гартфорд	1.00
Л. Терлецька, Дітройт	3.00	І. Кукурба, Шикаґо	1.00
В. Явдошин, Озон Парк	3.00	М. Максимчук, Геверфорд	1.00
Є. Безрукий, Філя	2.50	К. Матвієнко, Ню Гейвен	1.00
П. Саварин, Едмонтон	2.50	М. Міц, Стове	1.00
В. Білик, Джерзі Ситі	2.00	А. Нагірний, Саннісайд, Л. Айленд	1.00
В. Білинський, Дітройт	2.00	А. Овад, Шикаґо	1.00
Н. Вих, Бруклин	2.00	М. Пендак, Баден	1.00
І. Бойко, Калвер	2.00	І. Шіш, Олифант	1.00
Я. Борщ, Бруклин	2.00	А. Пузанський, Скенектеди,	1.00
о. І. Врублевський Фріленд	2.00	А. Руда, Боффало	1.00
К. Гойда, Вудбрідж	2.00	І. Сполій, Рівер Едж	1.00
П. Данулик, Іст Медов	2.00	М. Стецина, Монтреаль	1.00
М. Зонко, Бікон Фоллс	2.00	П. Сукмановський, Ніяґара Фоллс	1.00
А. Іваничка, Гедлей	2.00	С. У. М., Монтреаль	1.00
П. Ікалович, Бруклин	2.00	І. Гусяк, Бруклин	1.00
Л. Казієвич, Дітройт	2.00	Д-р Д. Фаріон, Парма	1.00
П. Клімовський, Елміра	2.00	О. Фірчук, Асторія	1.00
С. Ковальчек, Вест Нютон	2.00	С. Фурманюк, Шикаґо	1.00
М. Кресп, Боффало	2.00	В. Фурсік, Фармінґдейл	1.00
Ю. Костирко, Сакраменто	2.00	М. Цуп, Салтсбурґ	1.00
Д-р Ю. Криволап, Балтімор	2.00	Т. Чуй, Роки Гилл	1.00
О. Левицький, Занесвілл	2.00	Л. Шморгун, Тиртел Крік	1.00
		Н. Стеткевич, Віндзор	0.50
		Б. Ганчук, Лашін, Кан.	0.50
		К. Казанівська, Ст. Кетеринс	0.50

Чісголм, Мінн.

КОНЦЕРТ ЮНОГО СУМА

„Танцювальний гурток „Черемош"

Двісті миль на північ від Міннеаполісу простягається багате у залізну руду Меcабське Узгір'я. Чимало міст виросло уздовж цього узгір'я, між ними місто Чізголм, де від п'ятдесяти літ існує українська католицька парохія.

Приготовляючися до золотого ювілею парохії, місцевий парох о. О. Балабан постановив розбудити духа в віддаленій від всіх парохії. Попросив він, відомий із виступів у Шикаго, Форт Вілліямс, танцювальний гурток „Черемош" і мандоліновy оркестру ЮСУМА із Міннеаполісу.

Концерт відбувся 9 жовтня в залі гіббінської середньої школи. Складався він із трьох частин. Перша — гуцульська частина розпочалася настроєвою картиною „При ватрі", де понад п'ятдесять хлопців і дівчат у віці понижче двадцяти років в гуцульських строях, вдивлені у вогонь ватри, співали пісню. Далі слідувала „гуцульська коломийка", а по ній двадцятьп'ять леґінів з топірцями відтанцювали аркана. Потім слідувала сценка „Косарі на гуцульських полонинах" і танець гуцульська коломийка, де наші найменші показували свої здібності.

Другу частину програми виповнив виступ Мандолінової оркестри під батутою Олега Левицького при фортепіяновому проводі Х. Ленчук. Відіграла вона низку українських мелодій. Чудові українські народні строї, певна гра наших молодих мандолiністів із панівним флетом О Левицької зробили на присутніх глибоке враження.

Третю частину розпочав хоровід-веснянка „Ой за гаєм", по чім слідував повний верви „Віз". В програму ввійшли трійний гопак, гопак з „Запорожець за Дунаєм", гопак-метелик, сольо чумак З. Вдовичина, гопак-дует І. Вакіряк і І. Михайльонки, сцена з п'єси „Ой не ходи Грицю", „Катерина", „Запорозький герць", дует В. Мандибур і З. Вдовичина та на закінчення повна ефекту Підгірська коломийка. Програма була переплітана вокальними точками дівочого секстету при фортепіяновім супроводі О. Карп'як. Відспівав він „Білі каштани", „Дощик", „Місяць на небі", і „Не моргайте, дівчата".

Бездоганний виступ нашої молоді, чудові строї і добра дикція конферансіє М. Свінціцької зробили на тисячну, в перевазі чужинецьку, публіку небувале враження. Доказом цього були бурхливі оплески. Вони були признанням для батьків і проводу міннеапольської молоді в першу чергу хореографові П. Королевичеві, музичному керівникові оркестри О. Левицькому, музичному керівникові танцювального гуртка інж. Е. Карп'якові, голові СУМА в Міннеаполісі П. Ванашеві та адміністраторові І. Вакірякові. Неменше признання належиться і о. О. Балабанові, виступ якого в радіо і в пресі та в телевізії притягнули тисячну публіку до гіббінської шкільної залі.

Програму закінчило прийняття для гостей з Міннеаполісу в залі під церквою в Чісголмі. Частина гостей від'їхала до Міннеаполісу, а члени церковного хору церкви св. Константина в Міннеаполісі залишилися, щоб в неділю 10 жовтня відспівати в Чісгольмі Службу Божу. Місцева парохія не має хору. Службу Божу співають самоїлкою. Тож добрий хор із Міннеаполісу під диригентурою інж. Е. Карп'яка зробив на місцевих парохіян глибоке враження.

Р. С.

● В Південно-африканському Союзі білонацистський уряд Гендрика Верверда заслав на безтерміновий час до концентраційного табору на одному з своїх острівців президента забороненої організації чорних автохтонів — Панафриканського Конґресу, Роберта Собукве. Але той політичний в'язень мешкає в окремій хатині, має право користуватись власним одягом, книжками й газетами і науково працювати.

Ню Йорк, Н. Й.

ВЕЧІР МОЛОДИХ ТАЛАНТІВ

7-го листопада ц. р. Секція Дружин Лікарів у Ню Йорку влаштувала Вечір Молодих Талантів, який слід привітати.

Гарні кімнати Українського Інституту Америки наповнились публікою, яка спрагнена цього роду імпрез з участю молоді. Така імпреза притягає публіку та заохочує молодь до посиленої праці, збільшуючи в ній амбіції. Треба було вчутися у виступи поодиноких виконавців вечора, які старалися показати свої здібності. І це їм вповні вдалося.

Аскольд Лозинський, учень майстра живого слова Олімпії Добровольської, був єдиним 14-літнім „мужчиною" на цьому вечері. Його дикція, уклад уст при виговорюванні кожного слова, відповідна до змісту інтонація і цілковита свобода на „сцені" ворожить йому велику будуччину. Його рецитація „Цуцика" Л. Глібова, це історія цуценяти, яку приявні, мов на фільмовій ленті, з цікавістю „оглядали". Не менш гарно виголосив він „Притчу про приязнь" Івана Франка.

Фортепіан добре запрезентувала учениця проф. Мелянії Байлової — Наталя Даниш, тепер учениця Гайскулу Мюзік ет Арт. Як на 13-літню, в цьому п'ять років гри на фортепіяно, учениця дійсно таланoвита, а при збільшеній праці досягнути може великих успіхів. Наглядна добра техніка, гарний удар, витончений до нюансів головно в Ноктюрні ф-моль оп. 55 Шопена. В „Лірницьку пісню" В. Барвінського молода піяністка вложила всю молоденьку ніжну душу, і за це належиться їй признання.

Майстром смичка виявилася молоденька Квітка Цісик. Свого часу проф. Москвичів у Львові твердив, що ученик чи учениця, яка уміє правильно тримати смичок, буде скрипалем. Квітка Цісик має цей дар, вона учениця звісного скрипаля проф. Цісика, і своєю грою доказала, що вона прямує вперто і впевнено до своєї цілі. Досить поважний скрипковий концерт б-дур Гайдна виконала вона бездоганно, також „Гумореску" Кравчука; „Сувенір" Ф. Дрдля вимагає трошки збільшеного темпа. Молоденька скрипачка Квітка Цісик має всі дані, під вправною рукою свого батька, проф. Цісика, здійснити мрії кожного скрипаля — стати віртуозом.

Спів запрезентувала Лілея Волянська, яка при акомпаніяменті своєї сестри Богдании відспівала декілька пісень.

Милий, ніжний голос, який ще при дальшій вправі набере виразнішого кольориту, був приємною несподіванкою для приявних.

Вечір закрила словами подяки виконавцям і приявним голова Секції п-і О. Терлецька, запрошуючи на чашку чаю, при якій вдоволені гості до пізнього вечора обмінювались думками про цього роду імпрези і про нашу талановиту молодь, яка постійно виконує ролю амбасадорів української культури і мистецтва.

Паням із Секції належиться подяка за влаштування буфету, а Управі з її головою п-і Терлецькою за постійно нові форми вечерів, які залишаться надовго в пам'яті приявних, тим разом й у пам'яті молодих виконавців.

ЕРКА

Збори Відділів УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 26-го ГРУДНЯ 1965 р.

ВЕСТ ПУЛЬМАН. Річні загальні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 243 Відд. о год. 12-ій зараз по Службі Божій на парафіяльній залі, 12205 Парнель Аве. В програмі: вибір нової управи на 1966 р. і делеґатів на конвенцію УНС в Шикаґо. Проситься всіх членів конечно прибути, бо є важні справи до полагодження. — Л. Білик, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. Річні збори 304 Відд. о год. 7-ій веч. На порядку: Вибір нової управи на 1966 р. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — Ст. Завіський, гол., І. Грицковяк, касир, М. Гнатик, секретар.

СУБОТА, 1-го СІЧНЯ 1966 р.

БОСТОН, Масс. Річні звичайні загальні збори 347 Відд. ім. М. Грушевського о год. 4-ій пополудні в домі СУМА при 82 Glen Road, Jamaica Plain, Mass. Проситься всіх членів прибути на означений час. — Управа Відділу.

НЕДІЛЯ, 2-го СІЧНЯ 1966 р.

ПІТСБУРҐ, Па. Річні збори Т-ва Рогатинщина — 396-ий Відд. о год. 12:15 дня в залі Укр. Правосл. Церкви при 18-ій і Сідней вулицях С. С. Проситься прибути в означений час. — Управа Т-ва.

ШИКАҐО, Ілл. Річні загальні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 157 Відд. о год. 8 веч. в залі Дому СУМА при 1923 Зах. 51-ша вул. В програмі: 1. Відкриття. 2. Звіти уступаючої Управи. 3. Вибір нової Управи. 4. Різні важні справи до обговорення. Проситься всіх членів прибути на збори — як рівнож вирівняти членські вкладки. — Управа Відділу.

СУБОТА, 15-го СІЧНЯ 1966 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Загальні збори Т-ва ім. Дмитра Галичина — 19 Відд. УНС о годині 3-ій по пол. в канцелярії Голови Відділу адвоката Романа Олесницького, 100 2-га Авеню в Ню Йорку. З уваги на впровадження великих змін та поліпшень в забезпеченевій ділянці УНС та передконвенційної кампанії, проситься всіх членів взяти участь у цих зборах. На порядку нарад: Вибір управи на рік 1966, справоздання фінансове і різні важні справи для добра Відділу, включно з вибором делеґата на слідуючу конвенцію УНСоюзу, що відбудеться в місяці травні в Шикаґо. — Р. Олесницький, предс., Р. С. Голіят, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Посмертні згадки

МИКОЛАЙЧУК ПАВЛО, член 153 Відд. УНС у Філядельфії, Па., помер 15 листопада 1965 р. на 38 році життя. Залишив в смутку дружину, 2 синів, матір і численну дальшу родину. Похорон відбувся 20 листопада 1965 р. з церкви св. Покрови в Філядельфії на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу

ФЕНЯ ДНІСТРЯН, довголітня членкиня 276 Відд. УНС в Ембрідж, Па. Померла 28-го серпня 1965 р. на 67 р. життя. Походила з с. Скородне, пов. Лісько, Зах. Україна. Полишила у великому смутку мужа Семена, 3 синів: Василя, Івана, Михайла, 1 доньку Настуню і 2 внуків. Похорон відбувся 31 серпня 1965 р. з похор. заведення до Укр. Правосл. Церкви св. Володимира в Ембрідж, а відтак на цвинтар Економи, при участи родини, приятелів, знайомих і членів 276 Відділу. Похоронні обряди довершив о. М. Ярош.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа

ЗМІНА АДРЕСИ

ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J. 07303

Долучую 10 центів — прошу змінити мою адресу:

Моя СТАРА АДРЕСА була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ______

Ім'я і прізвище: ______

Адреса: ______

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище: ______

Адреса: ______

ТАРЗАН, ч. 5 547. Веле розуміє справу...

Пан джунглів виявив цілу історію з усобленням Марія Мореллі, а після того почав приготовлятися до прощання.

—Я повинна була знати, що там було щось фальшиве, — сказала Веле з усміхом, — Чому? — запитав Тарзан.

Бо правдивий Тарзан не міг би був погодитися так легко на пляи одруження!